

COMUNICAT DE PRESĂ

În data de 24 martie a avut loc în Aula Bibliotecii Universitare „Eugen Todoran” din Timișoara inaugurarea Expoziției *Alianța polono-română în perioada interbelică*, pusă la dispoziție de Institutul Polonez din România.

Evenimentul s-a bucurat de prezența ES Domnul Krzysztof Soloch, ambasadorul Republicii Polonia în România, și a Doamnei Natalia Mosor, director al Institutului Polonez din București. Expoziția itinerantă onorează semnarea la 3 martie 1921 a Convenției de alianță defensivă dintre Regatul României și Republica Polonă, iar luna martie a fost desemnată prin lege încă din 2023 drept „lună a solidarității româno-polone”.

„Ne întâlnim în spiritul celebrării zilei solidarității polono-române. De trei ani, aceasta este sărbătorită pe data de 3 martie în ambele țări. Acum 105 ani, la 3 martie 1921, la București, reprezentanții Poloniei și ai Regatului României au semnat convenția de alianță defensivă, împreună cu o convenție militară secretă. Cele 13 panouri prezintă, în ordine cronologică, dezvoltarea raporturilor noastre reciproce în perioada interbelică. La acea vreme, țările noastre erau unite nu doar printr-o frontieră comună, ci și printr-o alianță strategică ce garanta asistență reciprocă în cazul unei agresiuni din partea URSS. Relațiile nu s-au rezumat la prevederile tratatelor. Acestea au fost consolidate prin contacte politice, militare și personale la cel mai înalt nivel. Numeroasele vizite ale mareșalului Josef Pilsudski în România, precum și relațiile sale apropiate cu regele Ferdinand I și Familia Regală confirmă dimensiunea umană și încrederea reciprocă. Această expoziție nu este doar o lecție de istorie, ci și o mărturie vie a prieteniei dintre națiunile noastre”, a enunțat în alocuțiunea sa Domnul ambasador Pawel Krzysztof Soloch.

România reîntregită și Polonia renăscută s-au întâlnit pe poziții convergente la finele Marelui Război. După colaborarea militară din 1919 în Pocuția, viabilitatea și necesitatea unei alianțe devin evidente.

„Anul 1918, la sfârșitul Primului Război Mondial, apropie cele două țări, aflate într-o situație politică și geostrategică destul de complicată. Polonia se afla între două mari puteri, Germania și Rusia sovietică. Ambele contestau granițele tânărului stat polonez renăscut. România avea probleme cu Rusia și Ungaria. Diplomațiile au încercat să contracareze pericolele venite din aceste direcții. În 1921 s-a încheiat acea alianță defensivă între România și Polonia. În acest context, alianța, reînnoită în 1926, 1931 și 1936, a fost completată și de convenții militare. Apoi, până în acel an tragic 1939, au existat o serie de colaborări diplomatice. De asemenea, trebuie menționată și latura culturală: au fost înființate asociații culturale în ambele state”, a explicat prof. univ. dr. Vasile Rămneanțu.

Alianța polono-română nu a urmat o traiectorie rectilinie, ci a fost influențată de evoluțiile politice și militare continentale, fiind marcată uneori de strategii diferite de supraviețuire. Totuși Polonia și România s-au întâlnit permanent în dorința de a conserva pacea și stabilitatea în Europa Centrală, iar alianța lor cu Franța, iar, în cazul României, și cu statele din antantele regionale, au constituit imperativele politicii lor externe.

„Alianța s-a încheiat odată cu 1 septembrie 1939, când Germania nazistă a invadat teritoriul Poloniei. Armata poloneză a fost înfrântă, iar, în același timp, ca urmare a Pactului Ribbentrop-Molotov din 23 august, la jumătatea lunii septembrie au intrat și sovieticii în Polonia. Conform alianței semnate în 1921, în acel moment, România trebuia să se activeze și să intre în război. Varșovia nu a cerut acest lucru României, însă a solicitat sprijin pentru a permite intrarea pe teritoriul românesc a guvernului, a personalităților militare și a refugiaților. De exemplu, prin România a trecut și tezaurul polonez, care ulterior a fost transportat spre Occident”, a mai arătat profesorul Vasile Rămneanțu.

„În zilele noastre, Polonia și România se regăsesc ca parteneri privilegiați în interiorul aceleiași alianțe foarte puternice – NATO – alături de alte state, dar noi pe aceeași parte a baricadei. La sfârșitul Primului Război Mondial, cele două state aveau graniță comună cu Rusia, devenită ulterior Uniunea Sovietică. Astăzi, din fericire, România nu mai are graniță comună cu

Federația Rusă, însă Polonia are. Dar asta nu înseamnă că România este mai protejată. În perioada interbelică, pericolul a venit și din centrul continentului, dinspre regimul nazist din Germania. Astăzi, șansele Europei sunt mult mai mari, pentru că Europa, cel puțin până acum, este unită”, a declarat istoricul Vasile Docea, directorul Bibliotecii Centrale Universitare, în cuvântul său de bun venit.

„Relațiile româno-poloneze au dovedit de-a lungul timpului că un vecin curajos este și un prieten de nădejde în vremuri dificile, iar vremurile dificile par să nu mai fie de domeniul trecutului” a menționat în cuvântul de deschidere, moderatorul Darius Dragomir.

Evenimentul s-a bucurat de două intermezzouri muzicale din creația compozitorului Frederic Chopin susținute în limba poloneză de mezzosoprana Camelia Fornwald Docea și pianista Adriana Dogariu (UVT), la pian.

Directroul Institutului Polonez, Doamna Natalia Mosor, a subliniat importanța legăturilor culturale dintre cele două țări, ocazie de a oferi bibliotecii noastre o generoasă donație de carte care va fi pusă la dispoziția cititorilor în scurt timp.

„Prietenia româno-polonă, consolidată prin alianța dintre cele două țări, a făcut posibilă, între multe altele, deschiderea primului Institut Polonez la București, în noiembrie 1937. Institutul Polonez de astăzi continuă această valoroasă tradiție a colaborării cu partenerii din România, printre care se numără și BCUT. Împreună, prețuim istoria, celebrăm prezentul și privim cu încredere spre un viitor bogat în proiecte comune. Vă invităm la bibliotecă să descoperiți cărțile donate de Institutul Polonez din București: lucrări dedicate relațiilor militare interbelice, întemeiate pe documente reunite de prof. Henryk Walczak și dr. Krzysztof Nowak; volumul Iar pământul vostru a devenit țara noastră, despre viața în exil, în România, a refugiaților polonezi din 1939; antologia poetelor poloneze din ultimii 100 de ani, Amprente (Editura Tracus Arte, traducere de Marina Ilie și Ioana Diaconu-Mureșan); precum și, pentru cei mici, Legende poloneze reinterpretate de Ioana Diaconu-Mureșan - ultimele două volume fiind pregătite la inițiativa Institutul Polonez din București”, a afirmat doamna Mosor.

Expoziția, cu acces liber, rămâne deschisă publicului în aula Bibliotecii Universitare până la jumătatea lunii mai.

